

God niet vergeten

In de vorige editie van Bestuursforum stond een artikel over een aantal CDA-politici en -bestuurders uit Zuid-Holland die het initiatief hebben genomen om eens in de zoveel tijd met elkaar een boek of rapport te lezen en bespreken. Het is een mooie manier om los te komen van de dagelijkse politieke besognes en verdieping te zoeken in een thema dat de korte termijn overstijgt.

Voor de mensen die overwegen te starten met een dergelijke politieke leesclub, heb ik een goede leestip voor de eerste bijeenkomst. Hans Hillen heeft namelijk met God vergeten een alleraardigst boekje geschreven over wat het betekent dat we niet meer in God geloven. In een uiterst heldere en toegankelijke stijl wijst hij op het grote belang van religie in het algemeen en het christendom in het bijzonder. Dat doet hij met verstand van zaken, en in strakke, korte zinnen.

Het startpunt in Hillens verhaal is dat God mensen een vrije wil gaf. Mensen hoeven niet gedachteloos hun instinct te volgen. Zij kunnen er vrijwillig voor kiezen om een andere weg in te slaan. Met de vrije wil werd tegelijk de verantwoordelijkheid geïntroduceerd. "Vrije wil en verantwoordelijkheid horen bij elkaar als een twee-eenheid", schrijft Hillen.

Om adequaat met die vrije wil om te gaan, geeft religie kaders mee als richtsnoer. Niet om dogmatisch aan vast te houden, maar voor inspiratie en om richting te wijzen. Als we die kaders niet meer als inspiratiebron erkennen, ontstaan problemen: "Waar samenleving en politiek aan de religie voorbijgaan, resten wetten, regels en toezicht om gewenst gedrag af te dwingen. Hierin zit het risico dat dit uitmondt in totalitarisme, omdat elke vluchtroute moet worden afgesloten met weer nieuwe regels en nog meer controle."

Uit zijn betoog spreekt hij met warmte over met name het christendom, zonder dat hij in een nostalgisch verlangen naar vroeger

vervalt. Juist niet, hij meent dat ook in deze moderne tijden grote behoefte is aan een groter verhaal, verbeelding en mystiek. De vooruitgang die de moderne wetenschap ons heeft gegeven, hoeft daarom geen reden te zijn om het geloof vaarwel te zeggen.

Het is ook een religieuze notie dat het leven onvoorspelbaar is en ieder mens tegenslag heeft te verduren. De wetenschappelijke vooruitgang en de verzorgingsstaat hebben ons de gave afgenomen om tegenspoed te accepteren als iets dat bij het leven hoort: "Zij hebben de verantwoordelijkheid uit de samenleving weggehaald en vooral op de schouders van de overheid gelegd. Het is één van de verklaringen waarom de mensen zichzelf en hun omgeving organisatorisch en mentaal minder vanzelfsprekend zijn gaan beschermen tegen de wisselvalligheden van het leven. Dat verwachten ze van instanties."

Nergens in het boekje is een verwijzing te vinden naar Hans Hillens politieke achtergrond en denkbeelden, maar hier laat hij zich duidelijk als christendemocraat kennen. Net als in zijn poging om een hoopvol alternatief te schetsen voor de angst, geslotenheid en naar-binnen-gerichtheid in de Nederlandse samenleving. We moeten onze eigen cultuur van openheid revitaliseren en het christelijk geloof erkennen als een uiterst waardevolle basis voor een gemeenschappelijke ethiek. "We kunnen niet zonder elkaar", betoogt Hillen. "We kunnen niets zonder elkaar. Samen kunnen we alles." •

Rien Fraanje

In deze rubriek bespreken medewerkers van het Wetenschappelijk Instituut bij toerbeurt hoe je vanuit christendemocratisch perspectief kunt kijken naar een voor CDA-politici en bestuurders min of meer actueel thema.

Reageren op dit artikel?
rien.fraanje@wi.cda.nl